

KÚRIA

Bfv.II.1355/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. február 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rablás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője felülvizsgálati indítványát elbírálva a Kaposvári Járásbíróság 7.B.361/2013/11. számú és a Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.491/2013/22. számú ítéleteit hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Járásbíróság a 2013. július 11. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 7.B.361/2013/11. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntetében (1978. évi IV. tv. 321.§ (1), (2) bek.) amiért őt 4 év 2 hónap börtönre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elrendelte a Kaposvári Városi Bíróság 12.Bk.416/2011/2. számú ítéletével kiszabott 7 hónapi börtönbüntetés végrehajtását.

A járásbíróság ítélete ellen az ügyész által a terhelt terhére súlyosításért és a cselekmény elbírálásakor hatályos büntetőtörvény alkalmazása érdekében, míg a terhelt és védője által enyhítésért bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2014. május 15. napján megtartott tárgyaláson meghozott 2.Bf.491/2013/22. számú ítéletével a járásbíróság ítéletét annyiban megváltoztatta, hogy a terhelt által elkövetett rablás büntetettét a 2012. évi C. tv. - a továbbiakban Btk. - 365.§ (1) bekezdés a) pont I. fordulata szerint minősítette, a börtönbüntetés tartamát 3 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 4

évre leszállította azzal, hogy a szabadságvesztés-büntetésből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A Kaposvári Járásbíróság első fokú ítélete tényállásának történeti részében a következőket rögzítette:

A terhelt 2013. március 2. napján 14 óra 45 perc körüli időben a távolsági buszpályaudvarra ment, ahol észrevette az információs épület melletti dohányzásra kijelölt helyen B. M. sértettet, aki ekkor a barátjával cigarettázott.

A terhelt odament B. M. sértetthez, és F. D.-hez és egy szál cigarettát kért, majd B. M. sértett megkínálta egy szál cigarettával. Amikor a zsebéből kivette a cigarettát, a terhelt észrevette, hogy a felső zsebében a sértett készpénzt is tart és egy hirtelen mozdulattal azt kivette, a zsebébe rakta és ily módon azt jogtalanul eltulajdonította.

Ezt követően a terhelt a buszpályaudvar mosdójának irányába indult, B. M. sértett, illetve a barátja utána mentek és a sértett pénzének visszaadását kérték folyamatosan, amit azonban a terhelt nem teljesített. A sértett ismételten felszólította a terhelte a pénze visszaadására, aki ekkor a pénz megtartása végett a sértettet megfenyegette azzal, hogy fejbe rúgja és a sértettet, illetve a barátját otthagya elindult az utasváró felé.

A sértett a pénze követelésével nem hagyott fel és a terhelt után indult egyedül. F. D. ekkor már nem követte őket figyelemmel arra, hogy a terhelt felszólította a sértett barátját, hogy tőlük maradjon le és a sértettnek mondta, hogy a pályaudvar másik végén lévő dohányzóhoz kísérelje el. Ide haladva a sértett nyakát a terhelt két alkalommal is átkarolta, amelyből a sértett próbált kiszabadulni oly módon, hogy a terhelt karját magáról lerázta.

A dohányzónál B. M. sértett ismét felszólította a terhelte, hogy adja vissza a pénzét, amire a terhelt közölte, hogy azt már nem fogja visszaadni, mivel az övé, erre a sértett közölte vele, hogy értesíti a rendőrséget, amennyiben a pénzét nem adja vissza és elkezdett távozni a terhelt felől. Ekkor a terhelt a sértett után indult és közölte vele, hogyha fel meri jelenteni, megveri, kivágja a szemét, így a dolog megtartása végett fenyegette a sértettet.

A sértettben a terhelt fenyegetése komoly félelmet keltett - figyelemmel arra is, hogy korábbi tapasztalatai szerint is a terhelt agresszív természetű -, ezért a sértett a pénze további visszakövetelésével felhagyott, visszament a barátjához és 15 óra körüli időben barátja telefonjáról a rendőrséget értesítette.

A terhelt a sértett távozása után a buszpályaudvarról elment. A jogtalanul eltulajdonított összegből cigarettát vásárolt és a kaposvári tartózkodási helyére ment.

A terhelt által vásárolt cigaretta, illetve a jogtalanul eltulajdonított összegből 1.060 Ft a nyomozás során lefoglalásra került.

A Kaposvári Törvényszék másodfokú ítéletében az első fokú ítélet tényállását annyiban kiegészítette, hogy a terhelt a sértettől 3000 forintot tulajdonított el jogtalanul, egyebekben viszont a tényállást maradéktalanul megalapozottnak találta, és az ügyet az ekként kiegészített tényállás alapján bírálta felül.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontjára alapítva, a védő megfogalmazása szerint: „A beadványomban nem a bizonyítékok újraértékelését kérem, álláspontom szerint a már rendelkezésre álló bizonyítékok indokolási hiányossága alapján törvénysértő a bűncselekmény minősítése...”, ezért a támadott határozat megváltoztatását indítványozta. Indítványa indokai körében a védő felderítetlenségre, téves ténybeli következtetésekre, az ítélet megalapozatlanságára hivatkozott, mely álláspontja szerint a bűnösség megállapítását és a büntetés kiszabását lényegesen befolyásolta. A védő ezt követően az eljárásban értékelt bizonyítékok tartalmi felidézése mellett vitatta a rablás törvényi tényállási elemeinek maradéktalan meglétét, álláspontja szerint a terheltnek pusztán „zsebtolvajlás” lenne felróható.

A Legfőbb Ügyészség BF.1632/2014/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A Be.423.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a terhelt cselekményét kizárólag az irányadó tényállásban foglaltak alapján tartotta vizsgálhatónak, és e körben a dolog megtartása végett alkalmazott testi épség elleni közvetlen fenyegetésre figyelemmel a terhelt cselekményét helyesen a Btk.365.§ (2) bekezdése szerinti rablás büntettként minősülőnek tartotta. Erre figyelemmel a cselekmény rabláskénti minősítését és a kiszabott büntetést törvényesnek tartva, a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa részben a törvényben kizárt, részben alaptalan, ugyanakkor a Legfőbb Ügyészség indítványa mindenben megalapozott.

A Kúria a terhelt védője felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Be.423.§ (4) és (5) bekezdésében meghatározott körben, vagyis a

felülvizsgálati indítványban megjelölt okokból, továbbá a hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában megjelölt eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül a támadott határozatot.

A Kúria a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti, a Be.373.§ (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjainak valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést nem észlelt.

A védő által hivatkozott Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt a terhelttel szemben törvénysértő jogkövetkezményt alkalmaztak.

A cselekmény minősítésének törvényessége vizsgálatakor azonban a Kúria kizárólag e jogerős határozatban rögzített tényekre lehet figyelemmel, a Be.423.§ (1) bekezdése ugyanis előírja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A védő indítványa előterjesztésekor – bár az ellenkezőjét hangoztatta – e korlátozásra nem volt figyelemmel, hiszen felderítetlenségre utalt, téves ténybeli következtetésekre hivatkozott és a támadott ítélet megalapozatlanságát állította. A felülvizsgálati eljárásban azonban felderítettség, bizonyíték-értékelési, ténybeli következtetési kérdések vitássá nem tehetők. A Kúria ezért érdemben nem vizsgálhatta a védőnek egyes bizonyítékokkal, azok mikénti értékelésével kapcsolatos érveit, érdemben kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a jogerős határozat tényállásában foglaltak alapulvétele mellett a rablás törvényi tényállásában foglaltak maradéktalanul megvalósultak-e, és hogy az esetleges törvénysértő minősítéshez törvénysértő büntetés kiszabása társul-e.

A terhelt cselekményét az első fokon eljáró Kaposvári Járásbíróság az elkövetéskor, míg a másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék az elbíráláskor hatályos törvény rendelkezései szerint bírálta el. Az 1978. évi IV. tv. 321.§-ának, illetve a 2012. évi C. tv. 365.§-ának a terhelt szempontjából szóba jövő (1) és (2) bekezdései csak megszövegezésben térnek el, tartalmilag azonos rendelkezéseket tartalmaznak. Ennek lényege szerint rablást követ el és 2-től 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot, illetve az élet- vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz [(1) bekezdés], miként rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot, illetve az élet- vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz [(2) bekezdés].

Az első fokú ítélet jogszabályi felhívásából és szóhasználatából

egyértelmű, hogy a járásbíróság a terheltet a (2) bekezdés szerinti rablás miatt ítélte el, hiszen a (2) bekezdés felhívása mellett utalt arra, hogy a dolog elvétele megtörtént, a sértett a pénzt visszakövetelte, és a terhelt a dolog megtartása érdekében fenyegetőzött és utalt a sértett megverésére. Hivatkozott a terhelti fenyegetés sértettbeni félelem keltésére, az elvételi erőszak megállapítására utalás sincs.

A másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék ugyanakkor - az elsőfokú bíróság álláspontjának helyeslése mellett -, változtatásra nem is utalva - a Btk.365.§ (1) bekezdés a) pont I. fordulatát - tehát az erőszakkal történt elvételt - állapította meg és jogi indokolása is erre terjedt ki.

Az ekként ellentétes két jogi álláspont közül a Kúria - a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyezően - az első fokú ítéleti állásponttal értett egyet.

Az irányadó tényállásban foglaltak szerint a terhelt a sértett pénzét az adódó lehetőséget kihasználva egy váratlan mozdulattal szerezte meg és azt a zsebébe is tette, majd minden további történés a sértett pénzének visszakérését követő. Ekkor került sor arra, hogy a terhelt az elsőfokú bíróság által is kiemelten a pénz megtartása végett fenyegette meg a sértettet fejbe rúgással, majd további visszakövetelést követően karolta át a nyakát két alkalommal, melyből a sértettnek ki kellett bontakoznia, majd további felszólítást követően fenyegette megveréssel, szemkivágással, ugyancsak a dolog megtartása érdekében.

Mindebből megállapítható, hogy a pénz elvétele annak a sértett zsebéből történt kirántásával és annak saját zsebbe helyezésével a terhelt részéről megtörtént, és az irányadó tényállás az eddigiekben sem erőszakot, sem fenyegetést nem rögzít. Ezt követi, hogy a sértett és barátja a távolodó terhelt után ment és minden további történés a sértett pénze visszaadásának kérését követő. Az erőszakos mozzanat (a sértett nyakának két alkalommal történt átkarolása) és a fenyegetések ebből következően már nem a dolog elvételének, hanem megtartásának érdekében történtek. A terhelt cselekményének helyes minősítése ezért a Btk.365.§-ának (2) bekezdése szerinti rablás.

A Kúria az elkövetési módon illetően sem értett egyet a másodfokú bíróság által kifejtettekkel. Helytálló a felülvizsgálati érvelés ugyanis abban a tekintetben, hogy a terhelt részéről a cselekmény elkövetése során a rablás megállapításához megkövetelt akaratot megtörő erőszak nem történt, a nyak kétszeri megragadása ugyanis ilyennek nem tekinthető. Helytálló viszont a járásbíróság megállapítása abban a tekintetben, hogy a terhelt által alkalmazott fenyegetések - az erőszakos mozzanathoz is társulóan - a rablás bűncselekményéhez megkövetelt fenyegetés megállapításához

elégségesek, az ítéletben részletezett körülmények mellett a fejbe rúgás, szemkivágás kilátásba helyezése a Be.459.§ (1) bekezdés 7. pontja szerinti fenyegetést megvalósítja és a fenyegetés közvetlen és testi épség ellen irányuló. Ebből következően a törvényszék a terhelt cselekményét törvénysértően minősítette a Btk.365.§ (1) bekezdés a) pontjának I. fordulata szerint, a helyes minősítés a 365.§ (2) bekezdés II. fordulata szerinti, azonban a törvénysértő minősítés mellett a törvénysértő büntetés kiszabása fel sem merül, mivel a két bekezdés szerinti bűncselekmények törvényi minősítése és tárgyi súlya azonos.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a terhelt védője felülvizsgálati indítványának nem adott helyt és a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be.426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. február 19.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Idzigné dr. Novák Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

Bné